

KRZYSZTOF DONIGIEWICZ

Nowy Sącz

Leczenie robaczycy płuc u owiec preparatem „Chrysovis”

„Chrysovis” preparat, zawierający czynne ciało pyretryny, ma zastosowanie we Francji do leczenia robaczycy płuc u owiec. Preparat ten produkowany przez firmę Antoine Chiris, w fiolkach po 5 ml, jest barwy przypominającej ciemne piwo i odznacza się dość ostrym zapachem podobnym do zapachu mentolu. 1% roztwór „Chrysovis” do leczenia przygotowuje się przez rozpuszczenie zawartości jednej ampułki w 500 ml wody destylowanej. Sporządzony w ten sposób roztwór tworzy zawiesinę barwy mlecznej; lek przed użyciem umieszcza się w naczyniu z ciepłą wodą o temp. 39° C.

Działanie preparatu „Chrysovis” wypróbowano na 60 owcach należących do stada liczącego 145 owiec rasy cakiel, cygaj i krzyżówki dwóch poprzednich ras. Wiek owiec wahał się w granicach od 7 miesięcy do 4 lat, kondycja zwierząt była dość dobra. Z przeprowadzonego wywiadu wynikało, że owce zwłaszcza urodzone wiosną 1961 r. kaszlały, a u niektórych zwierząt z otworów nosowych dał się zauważyć wpływ śluzowo mętny. Pobrany kał od 24 zwierząt przesłano do pracowni parazytologicznej do badania koprolologicznego. Badanie wykazało obecność larw nicieni płucnych oraz jaj pasożytów żołądkowo-jelitowych a także jaj motylicy wątrobowej.

Odrobaczenie zwierząt przeprowadzono (w połowie listopada 1961) zgodnie z instrukcją Francuskiej Akademii Rolniczej. Jeden pomocnik trzymał owcę (grzbietem zwierzęcia do siebie) w pozycji „siedzącego psa” to jest na pośladkach i tylnych kończynach, drugi zaś przytrzymywał zwierzę za głowę. Lekarz natomiast wprowadzał donosowo 5—10 ml leku przez rurkę gumową o przekroju 4 mm i długości 15 cm założoną na strzykawkę. Po wprowadzeniu leku owcę przetrzymywano przez chwilę w tej samej pozycji, by płyn spłynął do tylnych płatów płucnych. Zabieg leczniczy powtórzono po 7 dniach.

W 6 dni po odrobaczeniu przeprowadzono oczyszczanie i odkażanie owczarni. Ponadto w 6 dniu po drugim odrobaczeniu pobrano ponownie kał do badania. Z wywiadu wynikało, że owce po odrobaczeniu wykazywały nadal kaszel oraz brak było poprawy w ich zachowaniu się. Analizując wyniki badania koprolologicznego stwierdzić należy, że odrobaczenie zlikwidowało pasożyty tylko u 5 owiec. Pierwsze badanie kału wykazało zarobaczenie u 19 owiec, drugie zaś u 15. Ponadto u jednej owcy pierw-

sze badanie kału dało wynik ujemny, drugie dodatni. Zastanawiając się nad przyczyną nikłych wyników odrobaczenia należy przypuszczać, że:

1) pyretryny znajdujący się w preparacie „Chrysovis” mógł być mało aktywny i dlatego nie działał na nicienie, lub też

2) nie we wszystkich przypadkach zadany donosowo lek spłynął do tchawicy, a tym samym nie zawsze działał bezpośrednio na pasożyty.

Jak wynika z poczynionych obserwacji w czasie wykonywania zabiegu, owce po wprowadzeniu leku do nosa wykazywały ruchy jak by połykania. Mogły więc zwierzęta połknąć pewną ilość zadanego leku, a reszta nie spłynęła do tylnych płatów płucnych. Za tym poglądem przemawia przeprowadzone w swoim czasie przez autora tej publikacji doświadczenie z donosowym podaniem roztworu Lugola, zabarwionego błękitem metylenowym, u owiec zarażonych nicieniami płucnymi. W czasie zabiegu pomocnik, trzymający głowę owcy, przytrzymywał również wyciągnięty język w celu uniemożliwienia połykania leku. Następnie jedną z owiec poddano ubojowi, przy czym badanie płuc wykazało zabarwienie górnych warstw mięszu płucnego, gdy tymczasem dolne warstwy i tylne płaty nie były zabarwione. Z faktu tego można by wyprowadzić dalszy wniosek, że metoda donosowego podawania leków prawdopodobnie nie ma większego praktycznego znaczenia.

Przy rozpatrywaniu innych przyczyn negatywnego działania pyretryny na robaki płucne u doświadczalnych owiec należy wziąć pod uwagę także i ten fakt, że ujemne rezultaty odrobaczenia mogły być wynikiem różnogatunkowej inwazji pasożytów. Pracownia parazytologiczna podała tylko ogólny wynik badania, nie określiła natomiast larw nicieni płucnych pod względem gatunkowym. Jak wiadomo bowiem — robaczyca płuc u owiec wywoływana bywa przez kilka gatunków, a mianowicie: *Dictyocaulus filaria*, *Protostrongylus rufescens*, *nigrescens* i *unciphorus*, *Muellerius capillaris* i *Cystocaulus ocreatus*.

pozytywne wyniki uzyskuje się tylko przy dictyocaulozie, gdy tymczasem leczenie protostrongylozy, mileriozy i cystocaulozy nie jest dotychczas opracowane.

Adres autora: Krzysztof Donigiewicz, Nowy Sącz, Jagiellońska 20, 1 p.

FIZJOLOGIA I PATOLOGIA ROZRODU ORAZ SZTUCZNE UNASIENIANIE

STEFAN WIERZBOWSKI

Zmiany stawowe jako bezpośrednia przyczyna niezdolności krycia u knura

Z Zakładu Fizjologii Rozrodu i Sztucznego Unasienniania Zwierząt Instytutu Zootechniki w Krakowie
Kierownik: prof. dr WŁADYSŁAW BIELAŃSKI

Niezdolność do krycia jest obszernym pojęciem, obejmującym szereg przyczyn. Obserwacje poczynione w Szwecji w latach ostatnich poszerzyły tę listę o nowo opisaną jednostkę. Jest to niezdolność do kopulacji występująca u knurów na tle zmian w kośćcu. Przykładki tego rodzaju spotyka się wśród impor-

towanych knurów także w Polsce. Jeden z nich poniżej opisano.

W dniu 19.II.1962 r. został poddany ubojowi knur rasy Landrace nr 2322-2141 urodzony 6.X.1960. Waga przed ubojem wynosiła 225 kg. Kondycja dobra. Według anamnezy knur ten sprowadzony do Polski w czerwcu 1961 r. nie